

Berlinska bilanca

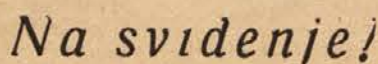
Dr. Dekleva o stanovanjski krizi — Sodna obravnava
zoper bivše partizane

Ne glede na to, da je bila razsodba, ki jo je sodišče izreklo o dveh obtoženih, takoj razveljavljena, ker zanjo velja italijanski zakon o amnestiji, in da so tret-

Proučevanja v Abadanu

veljstva general Hull je izjavil, da vse
dotlej, dokler bodo enote Združenega po-
veljstva na Koreji močne, nasprotnikovo
poveljstvo ne bo skušalo ponovno spro-
žiti napada. Hull meni, da bodo enote
Združenega poveljstva oslabiljene, če bo-
do že podlegli napadu.

zahtevajo odstop Jošide
Tokio, 20. febr. (AFP). — Parla-
tarna opozicija in japonski sindikati so

MOLOTOV IN ENOTE

ne oborožitve Nemčije, kar nekateri krogi smatrajo za neizogibno in pripominja, da bi oborožena Nemčija izsiljevala zahodne zaveznike. Časnik se na koncu zavzema za to, da bi evropsko obrambo zagotovili brez sodelovanja

izjavil, da je potrebno povečati am
ko gospodarsko pomoč Indokini. Le
treba dati beguncem in razsela
bam, kmetijstvu, da bi lahko izve
arno reformo, ter za tehnično šolan
ssen je izjavil, da je prispel v Ind

mesecih delno umaknile enote, glede Avstrije pa je vztrajala na tem, naj bi enote ostale tudi po sklenitvi avstrijske državne pogodbe.

je treba dati beguncem in razseljenim osebam, kmetijstvu, da bi lahko izvedli agrarno reformo, ter za tehnično šolanje. Stassen je izjavil, da je prispel v Indokino zato, da bi sklenil sporazum z vlada-
dama Francoske unije o povečanju pro-

Z VSEH STRANI SVETA

Hullova izjava

JAPONSKA
Opozicija in sindikati
zahtevajo odstop Jošide

konference nikakor ne opravičuje ponovne oborožitve Nemčije, kar nekateri krogi smatrajo za neizogibno in pripomnijo, da bi oborožena Nemčija izsiljevala zahodne zaveznike. Časnik se na koncu zavzema za to, da bi evropsko

pomoč bodo povećali

Saigon, 20. febr. (AFP). — Direktora za stike s tujino Harold Stassen izjavil, da je potrebno povećati američko gospodarsko pomoć Indokinu. Le-

treba dati beguncem in razseljenim ljudem, kmetijstvu, da bi lahko izvedli kmetijsko reformo, ter za tehnično šolanje in usposabljanje, da je prispel v Ljubljano, zato, da bi sklenil sporazum z vlado Francoske unije o povečanju proizvodnje hrane.

JAPONSKA
**Opozicija in sindikati
zahtevajo odstop Jošide**
Tokio, 20. febr. (AFP). — Parla...

tarna opozicija in japonski sindikati so

ma gospodarske in socialne pomo

Sovjetski nameni so jasni.
Jože Smole

ENA GLAVNIH NALOG ZVEZNE INDUSTRIJSKE ZBORNICE:

Boj proti nekaterim negativnim pojavom v našem gospodarskem življenju

Zbornice niso in ne morejo postati nekakšne stanovske organizacije, ki bi nastopale proti družbeni skupnosti kot advokat nekakšnih posebnih koristi podjetij

Zvezna industrijska zbornica, ustanovljena na obče-
nem zboru, na katerem se je zbralo te dni kakih 800
predstavnikov industrijskih podjetij iz vse države, po-
meni v našem gospodarskem življenju vživel dogodek.
Naša industrijska podjetja so dobila organizacijo, ki
jim bo omogočila, da bodo boljše izpolnjevala naloge
naših družbenih planov in gospodarskega sistema.

Novi predpisi o združevanju
podjetij predpisujejo največji
pomen prav zbornicam. Zbornice
v njih niso mišljene samo kot
organizacije, ki zastopajo koristi
svojih članov — podjetij, čeprav
od njih pričakujejo, da jih bo-
do podpirale v vseh vprašanih
pospeševanja proizvodnje, da jih

bovem imenu pred skupnostjo,
zbornice vskladijo njihove koristi
in koristi skupnosti, tako da v
vsakdanjih vprašanih povežejo
prizadevanje obeh strani za na-
daljnji razvoj proizvodnih sil in
socialističnih odnosov v naši
družbi.

Zbornice tudi niso običajne

Z ustanovne skupščine Zvezne industrijske zbornice. Tov. Franc Leskošek govori delegatom o pomenu te organizacije

bodo seznanjale z raznimi proiz-
vodnimi uspehi pri nas in v tu-
jni ter da bodo na drugi strani
v imenu svojih članov nastopale
na državopolitičnem tlorisu s
predlogi in pobudami na nadalj-
njem razvoju našega gospodarskega
sistema. Pa tudi v tem smislu
zbornice, kakor je bilo poudar-
jeno na ustanovnem običnem zboru
v Beogradu, niso in ne morejo
postati nekakšne stanovske orga-
nizacije, ki bi nastopale proti
nekakšni skupnosti kot advokat
podjetij. Nasprotno, govoreč v nji-

V Postojni bodo zgradili nov hotel

Ce upoštevamo, da so v Po-
stojni lani zabeležili obisk blizu
400.000 prehodnih gostov in je
samo znamenito Postojnsko jamo
obiskalo 39.000 tujih in nad
120.000 domačih gostov, potem ni
treba posebej utemeljevati potre-
be po novem hotelu s približno
sto posteljami. Poročali smo že,
da se je postojnska občina odlo-
čila graditi hotel, ki bo na stop-
njah srednjeevropskih gostinskih
tem se bo zanesljivo povečalo šte-
druge letoviške mesta, pa četudi
likim tujin in domačim obiskom.
V novem hotelu bodo dobili pre-
daj morali zaradi pomanjkanja
znamenitosti in krajevnih poseb-
nosti kot so Skočjanska jama,
Rakovna dolina, Predjamski grad
in tako dalje.

Gorjanci:

UTRINKI

Tako zakajeno je v sobi. Ali
ne bi bilo dobro malo prezračiti?
»Kar odprži, Lenka.«
»Vai mrdi, zrak je udaril v
sobo. Peter se je naslonil na okno.
Fo petih urah nepretrgane in žive
prestanem kajenju mu je dobro
del sveži zrak.
Zena je pospravljala mizo in
otlaščala posodo v kuhinjo. Imela
sta goste. Bil je Petrov rojstni dan
in kakor vsako leto je Peter tudi
letos povabil nekaj najbližjih pri-
jateljev na majhen prigrizek in
kozarec vina. Ura je bila ena po-
olnoči. Tovariši so bili pravkar

ljeno. Imel je občutek, da se je to
noč oddaljil od nekaterih svojih
prijateljev — se pravi treh od pe-
tihi, ki so bili ta večer pri njem.
Verjel je, da bo kakor prejšnja
leta ta večer potekel v vselem
razpoloženju in petju. Pa ni. Za-
četno veselo razpoloženje je bil
nepričakovano skahal Dido. Divo-
nek »Subjektivne sile, ki je bil
prav ta dan izšel v »Borbi«, ne
da bi se zavedel, kdaj so zašli
v diskusijo o tem članku, ki se je
vlekla prav do konca večera. Ce-
prav so pilj zmerno, je vendar
nastopajoči alkohol zakrivil, da se
je debata vse preveč razvnela
brez tiste obzirne taktičnosti in pre-
mišljenosti, ki jo je zahteval ta
večer. Petrova žena je sicer sku-
šala usmeriti razgovor drugam,
pa se ji ni posrečilo, ali pa le za
kratkotrajno. Kar naenkrat so se
zli vsi skupaj zopet na stari
temi.

Začel je pravzaprav Peter, ki
mu ta članek ni dal miru. Rekel
je tovarišem, da se z njim ne strin-
ja, da smatra, da je neprimiš-
ljen, da to, kar Dido obravnava
v njem, utegne imeti za našo de-

šanje: kako se bo posrečilo spravi-
viti v denar izdelke tistim pod-
jetjem, ki zdaj po poljubnih cenah
kupujejo reprodukcije gradivo,
in tistim podjetjem, ki po ne-
opravičeno visokih cenah ponu-
jajo svoje blago. Če bodo nade-
ljevala to kratkovidno pot, ute-
gnejo pozneje zabresti v dokaj
težaven položaj, ker jim trg tak
drage proizvode ne bo prizna-
lsto velja za izvoz, ker izvira pa-
sivnost izvoznih podjetij (razen
nekaterih objektivnih težav —
prevoznih, zaradi snega itd.)
menda od tod, ker so čakali na
nekatero popravke v leviznih
prepihi. Vsako čakanje v skle-
panju izvoznih kupcij pa lahko
povzroči, da bodo naše izvoznike
na tujih trgih prehiteli njihovi
konkurenti iz ostalih dežel. O
škodi, ki nastane zaradi takšne
zakasnitve, pa ni treba posebej
govoriti.

Jasno je, da bo tudi samo go-

spodarsko življenje prej ali slej
nastopijo proti takim škodljivim
težnjam, kakor n. pr. dviganje
cen, ker so nerealne, gospodarsko
neupravičene. Jasno pa je tudi,
da je bila sleherni pasivnost na-
ših kolektivov nasproti takšnim
težnjam, češ da bo že gospodar-
stvo prej ali slej začelo opravljati
nerealne kalkulacije, dokaj
škodljiva, zlasti zdaj, ko naj de-
lovanje novih gospodarskih in-
strumentov še bolj pripomore k
stabilizaciji trga in enakomerne-
mu razvoju gospodarskega ži-
vljenja.

Zato lahko po pravici pričau-
kujemo, da bo Zvezna industrijska
zbornica takoj v začetku iz-
podbudila svoje člane k obrav-
navanju problemov, ki so se že
pojavi ali pa ki se bodo pojavili
med uveljavljanjem gospodarske-
ga sistema in gospodarske poli-
tičke letošnjega družbenega plana.

M. B.

Škofjeloška lesna industrija PRED VAŽNO ODLOCITVIJO

Združitev v kombinat bi omogočila zaposlitev delavcev tudi ob zmanjšanju razpoložljive količine lesa

Razdrobljenost naše lesne industrije in prevelika zmogljivost
žagarskih obratov sta danes spričo občutno zmanjšane sečnje
problem, ki ga je treba nujno rešiti. Število v slovenski lesni
industriji zaposlenih delavcev in uslužbencev je samo lani naza-
dovalo za 4000 od 12.000 in je letos pričakovati nadaljnji zmanj-
šanje. Potreba zaposlitve teh delavcev spričo omejitve sečnje
nam narekuje po eni strani koncentracijo lesnoindustrijskih
obratov, da se zboljša izkoriščanje surovine, po drugi strani pa
reorganizacijo naše lesne industrije v smeri čimvečje predelave
v visokovredne polizdelke in izdelke ter v smeri razvoja takšne
predelave, pri kateri se zkorišča manjše količine lesa oziroma
odpadki. Le tako bomo lahko ob skrčeni sečnji lahko zaposlili
lesnoindustrijsko delavstvo. Hkrati nam seveda položaj narekuje
skrajno varčevanje z lesom na vseh področjih, da bo lesna indu-
strija lahko dobila čimveč surovine.

NUJNA ZDRUŽITEV ŠKOFJE- LOŠKE LESNE INDUSTRIJE

Menda nikjer v Sloveniji ni
vprašanje združitve tako nujno kot
v Škofji Loki. Neposredno ob škofje-
loški železniški postaji na Trati lusa-
mo na področju enega kvadratnega
kilometra kar štiri lesnoindustrijske
obrate, namreč Lesnoindustrijsko pod-
jetje »Jelovica«, dva obrata Lesno-
industrijskega podjetja Kranj in
lesnoindustrijski obrat »Gradisa«, raz-
en tega pa še v bližini tovarno ve-
zanih plošč Bodovlje pri Škofji Loki.
Škofješki obrati so se 1951 leta loka-
ko predelali z osem polnoarmenik
okrog 60.000 kubičkov lesa, perspek-
tivni plan kranjskega okraja pa se-
daj določa glede na potrebno ome-
litev sečnje za škofjeloško gravita-
cijsko področje le 11.000 kubičkov na
leto, kar lahko v dveh izmenah pre-
delata dva polnoarmenika. Za to ko-
ličino lesa so zmogljivosti škofje-
loških obratov mnogo prevelike. Če al-
bodo ti obrati med seboj a preplede-
vanjem odzemali piclo razpoložljivo
hidrovino, bodo morali prej ali slej
propasti, ljudje pa bodo ostali na
cesti. Neogibna je torej združitev teh
obratov v eno podjetje, v kombinat,
ki bi lahko izvedel reorganizacijo
proizvodnje v smeri racionalnejšega
izkoriščanja in oplemenitenja surovi-
ne, kakor tudi v smeri takšne prede-
lave, ki bo omogočila večjo zaposli-
tev ob manjši količini surovine.

Nasitni stremi za tem, opustiti 6 pol-
noarmenikov, demontirati iztrošeni
obrat LIP Kranj v sredini naselja
južno od železniške proge in ga pre-
nesti v sodobno delavnico Jelovce in
Gradisa, med katerima je treba le
podreti ograjo. Novo združeno pod-
jetje bo ob skrčeni žagarski predelavi
v lahko zaradi boljšega izkoriščanja
surovine podvojilo proizvodnjo lah-
kih gradbenih plošč, prav tako pro-
izvodnjo furnirjev, vezanih plošč in

panelov, in sicer po preselitvi tovarne
furnirja v nove objekte obrata LIP
Kranj severno od železniške proge,
kajti v Bodovljah nima ta proizvod-
na možnost razvoja, ne glede na
drag prevoz s postaje do Bodovlj in
obratno. Združitev bi omogočila kon-
centracijo in boljše izkoriščanje vse
mehanizacije ter drugih naprav (su-
šilnice) ob istočasni izločitvi starih
strojev in naprav, kar vse bi omo-
gočilo pomejitve proizvodnje, pa tudi
zmanjšanje pretelevka za osnovna
sredstva ter pomejitve upravne in
pomožne režije.

ZAKAJ JE GRADISOV KOLEKTIV PROTI ZDRUŽITVI

O združitvi so že razpravljali pri-
zadeti kolektivi, ki so se izrekli za
združitev le v Gradisovem kolektivu
je še večina proti. Vse kaže, da na-
sprotnjeje Gradisovi delavci združitev
le zaradi tega, ker niso pravilno po-
učeni o sedanjem stanju in perspek-
tivi za prihodnost. Zlasti ne vedo,
kako sta združitev in reorganizacija
potrebni, da ne bodo danes ali jutri
brez dela in zaslužka. Združitev na-
sprotnjeje predvsem vodstvo Gradiso-

Štabi za obrambo pred morebitnimi poplavi

Orašje na Savi, 19. febr.
Po podatkih, ki smo jih dobili
v hidrotehnični sekciji v Orašju
na Savi so v Vrčnem in Bosan-
skem Samcu izdali pripravljalne
ukrepe za obrambo pred more-
bitnimi poplavi. Te dni so se-
stavili posebne štabe, ki so dobili
operativne načrte.

Še enkrat: Kdo naj prevzame odgovornost?

Odgovor na članek z dne 14. februarja 1954

V nedeljski številki »Borbe« dne 14. II. 1954 je bil objavljen
članek »Kdo naj prevzame odgovornost za 17.574.000 dinarjev
škode«, katerega je delavski svet podjetja »Mineral«, Industrija
naravnega in umetnega kamna, Ljubljana, analiziral in sklenil
pojasniti javnosti, posebno pa piscu članka predsedniku OLO
Sežana o baje utajenem »Polnojarmeniku«:

V drugem polletju 1952 je bivaša
Direkcija gradbenega materiala LRS
dejansko nabavila omenjeni »Polno-
jarmenik« toda na žalost ne iz de-
viznih sredstev, ustvarjenih z izvo-
zom marmorja iz kamnoloma Kopriva,
temveč iz kreditnih sredstev Tovarn-
ne gradbenih polizdelkov Ljubljana
za podjetje »Mineral«. Lastnik ome-
njene »Polnojarmenika« je torej
plačnik — Tovarna gradbenih pol-
izdelkov.

Zaradi reorganizacije podjetja
»Mineral« Industrija naravnega in
umetnega kamna so se od malinskega
podjetja odcepili vsi stranski obrati
in postali samostojna podjetja. Po
reorganizaciji podjetje ni izpreme-
nilo naslova, čeravno se stvarno tak-
oj ni pričelo baviti z industrijsko
proizvodnjo naravnega kamna. De-
lavski svet in uprava podjetja sta ta-
ko analizirala možnost povečave
proizvodnje. Potrjeni gradbeni pro-
gram za izgradnjo novega proizvo-
dnega objekta »Polnojarmenik« od
revizijske komisije gospodarskega
sveta LRS se je moral uresničiti. In-
vesticij ni bilo. Delovni kolektiv se

je odločil dobičku (ustvarjenem v
obratu umetnega kamna) in tako so
bila delna ustvarjena sredstva za
gradnjo objekta. Objekt je pričelo
graditi gradbeno podjetje »Tehnika«
Ljubljana dne 1. VII. 1953 in bi mo-
ral biti dograjen do 1. XI. 1953 (po
pogodbi). Podjetje »Tehnika« pa je
dovršitveni rok prekršilo in tako
je objekt v zaključni fazi.

Podjetje »Mineral«, kakor navaja
piscu članka, dejansko ni odgovorilo
na pisemno zahtevo Industrije kra-
škega marmorja o izločitvi »Polno-
jarmenika« zaradi tega, ker ni bilo
pravni lastnik. Tudi tukajšnje pod-
jetje je posredovalo pri gospodarskem
svetu LRS, da se dokončno uredi
lastništvo oziroma prenos osnovnih
sredstev omenjenega »Polnojarmeni-
ka«. Rešitve nismo prejeli. Slično je
bilo pri urgenci na MLO Ljubljana.
Dokončno rešitev oziroma prenos
osnovnih sredstev »Polnojarmeni-
ka« smo izvršili po izidu Uredbe o go-
spodarskem in osnovni sredstvi go-
spodarskih organizacij Uradni list
FRLR št. 52/53. »Polnojarmenik« je
sedaj v montaži in tokom meseca bo
možno pričeti rezati marmorne blo-
ke. Ravno tako so že nalavljivi
ostali stroji za obdelavo marmornih
plošč. Tako bo končno sodobno teh-
nično zgrajeni objekt opremljen s
vsemi potrebnimi stroji služil za in-
dustrijsko obdelavo marmorja.

Piscu članka omenja in sprašuje:
Kdo naj prevzame občutno gospodar-
sko škodo, ker Polnojarmenik stoji
neizkoriščen že 15 mesecev. Pisci od-
govarjamo, da je tukajšnje podjetje
ukrenilo vse potrebno; dokaz za to
je sodobno zgrajen objekt, gradnja
in oprema pa zahteva svoj čas, med-
tem ko tamkašnja Industrija kra-
škega marmorja ni ukrenila ničesar
dr drugega kakor po zahtevah »Polno-
jarmenika«. Tu je potrebno najprej
rešiti ekonomsko in tehnično proble-
matiko.

V članku je tudi očitke lokalpa-
triotizma in birokratske centralistič-
nih uradnikov. Ali piscu članka
smatra delovne kolektive, ki se od-
povedo dobičku, lokalpatriote, urad-
nike, ki vestno izpolnjujejo današnja
zakonodaja, pa za birokrate?

Delavski svet podjetja »Mineral«
Industrija naravnega in umetnega
kamna svetuje piscu tega članka, naj
mu bo za zgled naš kolektiv ter ape-
lira na karmenske obrate v Sežani,
naj se tudi oni odpovedo dobičku,
dnevno storitvijo dela, in ustvar-
na toda sredstva za nabavo »Polno-
jarmenikov« brez vsakega neumest-
nega obveljanja v časopisu.

Delavski svet »Mineral«

Industrija naravnega in umetnega
kamna

Kdor ljubi slovensko knji-
go, se vpiše v Prešernovo
družbo kot podporni član

Gozdarji

političnega funkcionarja, prakti-
cista in lokalnega dirigenta po-
vojnih let se prepleta z domiš-
ljavostjo in zaletlostjo. Eden ti-
stih, ki vse globine in širine naše
revolucije niso nikoli dojeli. Vse
je ostalo na površju, ni jih pre-
žela, ni se zakoreninila v njih.
Teh ljudi ni mnogo, in to je
dobra. Logično je, da je Dijas
njihov glasnik in rešitelj... Kaj
bi se boril z ljudmi in jih prepri-
čeval o pravilnosti naše poti in
ne vem kaj še vse. Zakoni so tu.
Ukaži. Napredna politična orga-
nizacija ni več potrebna. Pustimo
da se vse razvija samo od
sebe. Kam? Demokracija, svobo-
da, anarhija. Kaj bi premišljeval
o tem? Ja hočem samo mir, kdo
se bo neprestano tolkel? Mir, mir,
mir... To je tisto »novo«. Obraz
izobraženca z meščansko men-
taliteto. Zagorel je, vztrajati v na-
porni, dolga leta trajajoči borbi
za resnični novi svet pa ne
more... Od ostalih dveh je eden
rekel: »Dido je član Izvršnega ko-
miteta. Kaj bi se prepričali? On
že ve, kaj piše.« Drugi mu je
samo priklinal. Ljudje, ki ne zna-
jo misliti s svojo glavo, si misli
Peter...

Zamahnil je z roko. Kaj bi
misliš slabo o njih. Dobri fantje
so bili do sedaj vsi pa jkaj...
Jutri bo jasno, kar danes še ni
— tako ali tako...

»Toda, Peter! Gologlav in brez
jopiča tako dolgo sloniš pri odpr-
tem oknu! Saj se moraš prehladi-
ti!«
Nasmehnil se je. Ta njegova
Lenka. Ena sama velika ljubezen
in skrb jo je. Le kako bi živel,
če ne bi imela nikogar, da bi skr-
bela zanj. Peter, vzemi sveže pe-
rilo. Peter, obuj oprane, suhe no-
gavice, da te ne bo zebelo v noge.
sama mu je spleta topel volnen
šal, pa ne more videti, če ga zju-
traj po vseh predpisi ne zamota
vsaj trikrat okrog vratu... In
tako dalje...

Ljubeče jo poboža po temnih
laseh.
Zunaj se je veter spremenil v
pravo burjo. V luči uličnih sve-
tilk se sem in tja čisto lepo vi-
dijo redke begajoče snežinke. Vrh
kostonja se gnan od burje prikla-
nja pod oknom. Petru imponira
ta veličastna moč narode. V par-
tizanih je vedno užival — čeprav
so bile take noči najbolj nevarne
— kadar je, stoječ ponoči na
straži, sredi hoste gledal, kako so
se po nebu divje preganjali obla-
ki in so bile visoke, v velikem
loku upogibajoče se smreke po-
dobne temnim pošastim mavri-
cam.

Alkohol vpliva na domišljijo,
živja spomine? Vseeno. Ko zapi-
(Nadaljevanje na 6. strani)

**SEDEMKRAT VEČ SVINCA IN
TRIKRAT VEČ CINKA**

jeval France, sse je za
tudi siede: Naš direktor je ka
trikrat v zadnjem času prišel
vinjen v službo. Pa ni slab človek.
Menda že kar vpliva nanj tale
Dijlasova demokracija. Pa sm
se v upravnem odboru pomenil
ga poklicali in mu povedali ka
naravnost: takole ga pa ne boš
sviral. Saj ga tudi mi včasih radi
damo malo na zob, v službo na
nihe ne hodi v vinjenem stanju.
Tudi ti ne boš, čeprav si direktor.
Če ti naše tovariško opozorilo ne
bo zaleglo, bomo dali zadevo na
prej. Tako je, odkar sami vodimo
podjetje. Pa bi bil pred vojno - ta
se posebno na pred vojno - ta
koj bi bil ob službo.»
»Meni ni jasno - je rekel Pe
ter - zakaj je Dijlasu Partija

Program letnih iger v Dubrovniku

Pridobile so si velik ugled tako doma, kakor v tujini

Dubrovnik, februarja
Dubrovniške letne igre so si pridobile velik ugled tako doma, kakor v tujini. O njih je mnogo pisal naš tisk, pa tudi angleški, avstrijski, nemški, danski in norveški. Napisanih je bilo mnogo pohvalnih kritik o kvaliteti predstav in naravnih scenjskih možnosti Dubrovnika, za katere pravijo mnogi, da so edinstvene na svetu. O dubrovniških letnih igrah so se najbolj pohvalno izrazili tudi ugledni politični, kulturni delavci, ki so bili gostje v mestu.

Ze zdaj je pri nas veliko zanimanje za igre in mnogi turisti skušajo prilagoditi svoje bivanje v Dubrovniku in v Jugoslaviji s programom letnih iger. Nedvomno bi te igre kot edinstvena umetniška tradicija pridobile še več ljudi, če v pripravah zanje ne bi bili že pozni. Vendar je letos v tem pogledu bolje, kakor prejšnja leta, zlasti v organizacijskem pogledu je storjen velik korak naprej. Med drugim je ustanovljena stalna institucija s profesionalnim aparatom, ki bo vodila letne igre.

Poleg te stalne ustanove je še umetniški svet, ki ima nalogo, da določi repertoar in opravi analizo umetniške kvalitete iger. V svetu so naši znani umetniški strokovnjaki, med njimi dr. Branko Gavella, dr. Marko Fotez, skladatelj Ivo Brkanović, Antonio Janjig in drugi. Te dni je bil v Dubrovniku sestanek obeh teles letnih iger, kjer so sprejeli letošnji repertoar in načelno določili tip iger. Sprejet je bil predlog dr. Gavella, da bodo letos kakor naslednja leta v prvi vrsti prikazovali dela dubrovniške literature, zatem naša in svetovna dela, ki se skladajo z dubrovniškim ambijentom po

arhitektonsko scenjskih prostorih, naravnih ali zaprtih. Dubrovnik ima namreč devet gledališč, kjer lahko uprizarjajo glasbena in dramska dela, ki prav na njih dobe poseben izraz (n. pr. Hamlet na trdnjavi Lovrijenac, dubrovniška dela — pred fasado knežjega dvorca na Gradcu itd.). Letošnji repertoar se sklada s temi stremiljenji in bodo v njem zastopana standardna dela klasične dubrovniške literature: »Novela od Stanca«, »Tirena«, »Plakir« in »Skup« Marina Držića; najbolj učinkovite izvedbe lanskega repertoarja Shakespeara Hamlet in Goethejeva »Ifigenija« in kot premierske predstave »Sužnja« Hanibala Lucića v režiji Branka Gavella, Shakespearov »Sen kresne noči« v režiji dr. Marka Foteza in Molierev »Zlahtni meščan« v režiji Kalmana Mesariča.

Izmed premierskih predstav je posebno pomembna »Sužnja« in sicer iz dveh razlogov. Prvič, ker je vezana na proslavo 400-letnice rojstva Hanibala Lucića, drugič, pa zato, ker je to ena najstarejših svetovnih dram.

Nosilec repertoarja v letošnjih letnih igrah bo ansambel narodnega gledališča iz Dubrovnik, številčno okrepljen z že

formiranim festivalskim ansambelom, to je z umetniki, ki že nekaj let kot stalni gostje sodelujejo pri letnih igrah (Ljubliša Jovanović, Emil Kutijaro, Marija Crnobori, Irena Kolesar in Veljko Maličić). Tem se bosta letos poleg drugih pridružila tudi Viktor Starčič in Milan Ajvaz.

V glasbenem sporedu letnih iger bodo poleg dubrovniškega mestnega orkestra sodelovali zagrebški simfonični orkester in komorni ansambel zagrebških solistov, kot solisti pa violinist Igor Ozim, pianist Branka Musolin in Tatjana Orlov, pevci solisti Ruždjak, Bernardić, Zumeč in Marijana Radev. Kot dirigenta bosta sodelovala Lovro Matačić in Marko Randolf. Pogajajo pa se še z Brunom Bandinijem, dirigentom iz Buenos Airesa in Perumbom, vodjo radijskega orkestra iz Kopenhagene, ki bosta kot gosti Komisije za kulturne zveze FLRJ s tujino bivala v naši državi.

Pri letošnjih dubrovniških letnih igrah bosta prav tako nastopila državna ansambla ljudskih plesov Hrvatske in Makedonije, kot novost v programu pa bodo uvedli nekaj recitacijskih točk starih in novih jugoslovanskih pisateljev s sodelovanjem naših

najboljših igralcev in recitatorjev ter dijakov Igralske akademije iz Zagreba. Letošnje letne igre bodo pod pokroviteljstvom dr. Miloša Zanka. Začele se bodo 19. junija in bodo trajale do 19. septembra.

Dubrovniške letne igre so prerasle lokalni okvir in dobile splošno jugoslovanski pomen. S tega vidika in v želji, da bi dobile še močnejši razvoj, jih je treba materialno podpreti, kajti sam Dubrovnik, ki je zanje pokazal veliko razumevanje, ne bo zmogel vsega.

M. Selaković

Rihard Jakopič: Neznanka

KULTURNE BELEŽKE IZ TUJINE

Posmrtna izdaja Werflove lirike

V založbi S. Fischer v Frankfurtu je izšla knjiga avstrijskega pesnika Franca Werfela, avtorja pri nas znanega romana »Verdi« in dra-

me »Juarez in Maksimilijan«. Werfel je 12 let živel v emigraciji. Pred smrtjo leta 1945 pa je napravil izbor svoje lirike in priredil nekaj nad 100 pesmi, ki sodijo po svoji lepoti in globoki humanosti med najpomembnejše pesniške ustvaritve v nemškem jeziku v našem stoletju.

Najstarejše drame na svetu so odkrili

V umetnosti Egipta doslej niso bili znani nobeni elementi, iz katerih bi lahko sklepali, da so v starodavni deželi ob Nilu imeli tudi gledališko umetnost. Francoski egiptolog Etienne Drioton pa je javnosti sporočil, da je odkril 12 fragmentov dramskih del, izmed katerih je najstarejšega našel v nekem sarkofagu iz leta 2100 pred našim štetjem. Ta fragment na papirusu z naslovom »Horovo rojstvo in apoteoza«, star nad 4000 let, je po mnenju tega egiptologa najstarejše znano dramsko besedilo na svetu. Protagonisti dram so izključno bogastva. Ta dela so najbrž uprizarjali pred portali ali na velikih dvoriščih svetišč v Luxoru in Karnaku.

Spomini Avgusta Lumiéra

Francoski znanstvenik Avgust Lumiére, ki je s svojim bratom Louisom izdelal prvo filmsko kamero in položil temelje kinematografije, je star že 92 let. Te dni je izdal knjigo z naslovom »Moja dela in moji dnevi«. S fotografijo in kinematografijo se je ukvarjal samo v mladosti. Pozneje je bil posvetil študiju farmacije in medicine, zlasti radiologije in bakte-

riologije. Njegovi spomini obsegajo zanimive podrobnosti iz zgodovine francoske medicine pred 50 leti.

Vatikanska cenzura filmov

Vatikanska »pontifikalna« cenzura za kinematografijo je lani pregledala 468 filmov in od teh jih je 125 razglasila za popolnoma nemoralne, 146 pa za manj nemoralne. Med »nemoralnimi« filmi so v načelu francoski s 60 %, dalje italijanski z 39, na tretjem pa ameriški. Od vseh filmov jih je vatikanska cenzura ocenila samo 18 %, da so prikladni za mladino.

Akademija jazza

V Parizu so ustanovili akademijo jazza, ki je za svojo nalogo razglasila, da bo širila, branila in propagirala »prave in resnične jazz-orkestre«. Svoje cilje bo propagirala po radiu, s koncerti in predavanji pa tudi s posebnimi nagradami za to vrsto glasbe.

Bette Davis se ne boji starosti

Bette Davis je že polnih 32 let filmska igralka. Stalno uspešno delo pri filmu ji je prineslo veliko slavo, zato pa skrajšalo njeno mladost. Pri 45. letih se je zato morala globoko zamisliti, kako bi nadaljevala svojo kariero. Svoje misli »Filmaki« magazine piše v zadnji številki, da se Bette Davis zaveda, da se mora zdaj zadovoljiti s stranskimi vlogami, ker je v filmih malo glavnih vlog za starejše dame, kakršna je zdaj postala ona.

Sodi, da si je po tolikih letih intenzivnega dela brez počitka zaslužila, da naposled dela mirno. Vloge si bo v prihodnje sama izbirala, in sicer tiste, ki ji ustrezajo.

V nekaterih filmih bo igrala postranske vloge. V njih ni nič manj genialna kot v svojih mladostnih vlogah. Bette Davis, o kateri pravijo, da je rojena igralka, sodi, da je ta sprememba v karieri vsake igralkice neogibna in da je treba sprejeti mirno. Meni, da je za slavnega igralca najbolj nevarno, če postane smešen gledalec spride vlog, ki mu ne ustrezajo.

Gostovanja tujih umetnikov v naši državi

Jugoslovanska koncertna agencija bo organizirala v prihodnjih mesecih troje gostovanj tujih glasbenih umetnikov. Iz Londona bo te dni prispel v našo državo sloviti angleški obolst Leon Goossens, ki bo nastopil najprej 22. februarja v Ljubljani, polje pa v Zagrebu, Sarajevu in Beogradu.

Znani komorni ansambel trio Göbel iz Hamburga bo nastopil v začetku marca v Skoplju, Beogradu in Zagrebu.

Istanbulski dirigent in skladatelj Džemal Rešid Rej — prvi turški glasbenik, ki bo po vojni gostoval v Jugoslaviji, bo dirigiral koncerte makedonske in beograjske filharmonije.

Dela slovenskih skladateljev v tujini

V tujini so z velikim uspehom izvedli nekatera dela slovenskih skladateljev. V Buenos Airesu so izvedli klavirski koncert L. M. Škerjanc in uverturo Matije Bravničarja za opero »Kralj Matjaž«, v Helsinkih pa deli mladih skladateljev Daneta Škerjanc in Uroša Kreka »Sonata za godale« in »Simfonija«. Violinski koncert Uroša Kreka so sredi decembra izvajali tudi v Linzu.

Konec februarja bo gostoval v Gradcu naš dirigent Klaro Mizert in znani ljubljanski pianist prof. dr. Anton Trost, ki bosta med drugim izvedla tudi klavirski koncert L. M. Škerjanc. Isto delo bodo izvajali tudi v Frankfurtu. Simfonično skladbo »Paritita« Bora Leskovića je postavil v svoj letošnji repertoar tudi sloviti italijanski dirigent Carlo Zecchi, ki ga bo prvič izvajal v Firenci.

Igralec George Sanders, ki ga poznamo iz filmov »Vse o Evi«, »Rebeka« in »Ivanhoe«, je znan po svojem kaljivem cinizmu. Nekoč je na »vprašanje, kaj je platonska ljubezen, takole odgovoril: »To je čas od prvega srečanja do prvega poljuba.«

„Tržaški slovenski slikarji“

Publikacija Moderne galerije

Dejavnost Moderne galerije na založniškem področju se je zadnji čas močno razvila. Tokrat je segla iz ozkega središča ljubljane v Trst in nam predstavila naše tržaške umetnike.

V predgovoru nam prof. Stele orisuje tržaško kulturno življenje, ki je prav z našimi slikarji tako po-

memno afirmiralo slovensko kulturno življenje v Trstu, da kar lahko govorimo o drugem središču slovenskega slikarstva. Kratko segajoč v zgodovino slovenske umetnosti v Trstu, ki je bila v stalnem stiku z našo v Ljubljani, nam predstavi sodobne slikarje, njih razvoj in delo. Končno pa jih uvrsti med prave slovenske slikarje, saj je ravno slovenstvo v Trstu nosilec kulturnega življenja, o čemer nam priča njegov posebno močan razmah po zadnji vojni. Sledi francoski prevod predgovora, ki ga dosledno imajo vse izdaje Moderne galerije, saj takšno izdaje niso namenjene le nam. Prav tako so v francosčini tudi življenjski podatki o slikarjih in seznam reprodukcij.

Imena tržaških slikarjev so nam že znana v glavnem z velike razstave tržaške skupine slovenskih slikarjev iz leta 1950 v Moderni galeriji. Poleg tega sta razstavljala lanske leto v Mali galeriji Cernigoj in Saksida, leta 1950 pa je imel Spacal veliko samostojno razstavo v Moderni galeriji. V reprodukcijah so zastopani Cesar, Grom, Lukežič in Saksida s tremi, Hlavaty in Sirk z dvema, Cernigoj in Spacal pa s štirimi reprodukcijami. Skupno štirindvajset reprodukcij na finem, belem papirju. Ključni tiskarne »Ljudske pravice«, ki so že znane po podobnih izdajah, po svoji jasnosti in čistosti, nam tako vsaj do neke mere podajo paleto. To se zlasti kaže pri nekaterih delih s svojimi nanašanjem tonov. Posebno Lukežičev »Devinski grad« je svetlobno v najfinjših niansah podan in tudi globinsko preprečevalen. Podobno Sirkovo »Morje« in lahki Hlavatyjevi »skavti«. Tisk in oprema sta na visoki. Primorski motiv Debenjaka se lepo poda vsebini. Oprema pa je malo preveč grafična, glede na to, da gre za slikarje.

Prav je, da je delo izšlo v času aktualnosti tržaškega vprašanja. Zato bi bilo še lepše, če bi se takšna izdaja zasedala na večjem formatu. Zdeli bi namreč, da bi se pomembnost tega našega drugega kulturnega središča zlasti za upodabljačo umetnost najmočnejšega, kakor pravi prof. Stele, izrazila v reprezentativni izdaji, podobni onim kot so Tratinik in druge in kjer bi v barvah zagledali slovensko morje in primorsko zemljo, kot so jo videli naši umetniki v baroknem primorskem soncu.

Vojo Ktavo

Avgust Černigoj: Sirene

kar naenkrat napoti. V njej res ni vse tako, kot bi moralo biti. Preveč ljudi je prišlo v naše vrste, ki v Partijo ne spadajo. Na našem terenu je okrog sto članov, ki so res poštenovalni — pravi borbi, bi vse zamrlo. Merilo za sodelovanje v Partijo bi le morala biti višja stopnja zavesti, poštenosti in sposobnosti. Tak ljudje, čeprav jih ni tako mnogo, organizirani mnogo pomenijo in še ostale pritegujejo v delo za skupno blaginjo. Kakor hitro ZK ne bo več, bo nastala zmeda, razlase in kapitalizem pa bo spet zrasel greben. Na svetu so vedno ostali, poborniki napredka in svobode, prvoborci, kakor pravimo. Organizirani taki borci vedno pomenijo veliko politično silo in ljudje jim sledijo, kajti ljudje so za napredek, le zavednost in sposobnost nimamo vsi enake. Če bi bili vsi ljudje ene pameti, kje bi mi bili danes. Najnaprednejši morajo zato imeti svojo organizacijo, ki predstavlja vodilno silo in moč. Pokojni Kidrič nam je nekoč rekel, da take oblasti in oblasti ljudi, ki bi razvoj hoteli usmeriti po svoje, ne da bi se ozirali na stvarnost, na zakone, so katerih se človeška družba razvija in neprestano napreduje, razvoj sam odari po glavi in jih kaznuje bolj, časih celo bolj, kot hi jih mi mogli kaznovati.

Če so jo v Rusiji zavozili, je mi ne smemo. Ja, kaj si bo o nas mislil mednarodni proletarijat, če ne bomo imeli nobenih naprednih delavskih organizacij več. Kaj bodo rekli na primer španski delavci, ki že petnajst let trpijo v okovih fašizma? Tak človek kot je Džilas, bi moral bolj premisliti, kaj zine. Že pred dvema letoma so nekateri šušljali, da Partije ne bo več in takoj smo videli, da so nam te govorice škodovala. Potem nekaj časa ni bilo slišati ničesar. Zdaj pa je spet Džilas na čelo to vprašanje, nedvomno na veliko veselje nasprotnikov socializma in delavcev. Potem se pa še manj zavednih polasčata malodušje in dvom. Kaj je bilo tega treba, saj imamo že ostalih težav dovolj...

»Meni pa le ne gre v glavo« — de Jaka, »kaj je privedlo Džilasa do te polomije. Saj je bil do sedaj vendar znan kot pameten človek in vpliven funkcionar.«

»Po mojem,« pravi Peter, »on ne pozna življenja. Sam je napisal v tistem svojem odgovoru kritikom, da največ časa preživi doma in v kanceliji. Če bi samo med beograjske delavce večkrat šel in se z njimi preprosto, po domače pomenili, bi teh članov najbrž nikoli ne začel pisati.«

»Aha,« pravi Jaka in pomežikne. »Veže ni.« Spomnil se je bil na partizanske nočne pohode.

»Kompas je izgubil,« pravi Nande, ki je svojčas služil pri mornarici.

Prijatelji se poslavljajo. »Pa je le bilo dobro,« pravi Nande, »da smo se po dolgem času spet sešli. Kar bolj zadovoljen in mirnem grem domov. Kadar bo spet kaj novega, me kar pokličite.«

Na Ljubljano pritiska strupen mraz. Zlepa ne vidiš dveh, da bi stala in se razgovarjala na ulici. Tudi naši prijatelji potisnejo glave v zavahane ovratnike svojih plaščev in hitijo domov, da bi čimprej prišli na toplo — k svojim družinam.

Stirinajst dni pozneje, v ponedeljek, gre Peter kot po navadi v službo. Na Šentjakobskem trgu ga dohiti Jaka z »Borbo« v rokah. »Sinoči,« pravi, »sva hotela iti z ženo v kino. Vstopnice sem že dopoldne kupil. Ob sedmih zvečer pa začne radio oddajati poročilo o poteku tretjega plenuma ZKJ. Nak — sem rekel ženi — nocoj pa ne greva nikamor. Poslušala sva do zaključka oddaje. Vidiš — sem ji dejal — da smo mi imeli prav — ko smo trdili, da Džilas ne bo vžgal. Še zmerom vemo dobro, kaj je prav in kaj ni. Snoči se mi je odvalil kamen od srca.«

»Meni tudi,« pravi Peter in se nasmehne.

France Pavlovec: Kamniško sedlo

Zidar - nenehni ustvarjalec

Gradbena podjetja z nekaterimi majhnimi izjemami ne posvečajo dovolj pozornosti in skrbim mladim kadrom ter se ne zanimajo dovolj za blaginjo in za dovoljstvo doraščajočih zidarjev. Zato je ta poklic brez potrebe dokaj neprijeten pri mladini.

Velika gradbena podjetja bi morala urediti vzorna gradbena učilišča takomenovane »gradbene učne dvore« (Lehrbauhof), kakor jih imajo v naprednih državah in so ga socialisti zgradili na Dunaju. To je ogromna centralna poslopje s kupolo brez stropa, v katerem v zimskih mesecih pod strokovnim vodstvom grade zidarski vajenci hiše.

Prednost in posebnost gradnje v učnem dvoru je prav v tem, da prikrat grade v mrtvi sezoni to je v zimskih mesecih ter drugič, da grade vse možne vrste gradbenih vezav, ki pri običajni gradnji pridejo zelo redko na vrsto, znati pa jih morajo. Učijo se vseh načinov gradnje iz klasičnih in drugih stilov, obokanja, pripravljanja zidu za oblaganje z marmorjem, terazo in keramičnimi ploščami, klankerji za razne fasade omete itd. Torej načinov zidanja, ki jih izkušen zidar večkrat v vsej svoji tridesetletni praksi samo enkrat vidi ali poskusi, pa jih ne zna, ker se jih ni nikoli učil. Razen tega je praksa tu neposredno povezana s teorijo, tako da se učenci učijo teorije neposredno pri delu in v tem je prednost učenja v učnem dvoru.

Ko pride pomlad, gre vajeniška skupina pod vodstvom učne-

ga mojstra na gradnjo pravih objektov, grade n. pr. stanovanjsko hišo ali šolo in tedaj se urijo

v znanju, ki so si ga pridobili v zimskih mesecih.

Cesa vsega se mora zidarski vajenec naučiti?

Zakoličenja stavbišča po načrtu z vrstico in kotnimi opazji. Izkop temeljev, opažanje jame za temeljne zidove in betoniranja kletnih zidov in temelja, postavitev opažev za kletni strop, polaganja betonskega železa za

stropno ogrodje, betoniranja stropa, ali v izjemnih primerih obokanja kletnega stropa z že-

vost, smisel za proporce in za čitanje načrtov ter risanje.

Izobrazba.

Najmanj dva do štiri razrede gimnazije, učna doba je tri leta. Učenci se uče praktično na gradilišču pod vodstvom mojstra v poletnih mesecih, v zimskih pa gredo v tečaj, kjer pridobijo teoretično znanje. Uspešnejše bi bilo, če bi bila praksa neposredno povezana s teorijo, kakor je to v učnem dvoru.

Možnost napredovanja

Brigadir, polir, zidarski mojster (mojstrska šola), gradbenik (gradbeni tehnikum) gradbeni risar, tehnik za visoke ali nizke gradnje, gradbeni inženir — arhitekt (po visoki šoli).

Če bi gradbena podjetja uredila glede na sedanji in bodoči stavbni program, dobre objektivne pogoje šolanja, kakor smo jih prikazali v »učnem dvoru« in če bi skrbela med letom, da bi zgradbe tako daleč zgotovili, da bi zidarji lahko vršili notranje ometavanje v zimskih mesecih za zasteklenimi okni pri koksovih pečeh, bi bili ostvarjeni tudi subjektivni pogoji, da bi se mladina rada odločila tudi za ta ustvarjalni, čeprav sezonski poklic.

Za spomlad 1953 v Londonu na revijah pokazali plašče z velikimi ovratniki

Higijena nog vpliva na zdravje

Mnoge bolezni in razne deformacije nog nastanejo večidel zato, ker nosimo neprimerne čevlje. Žulji, ozeblina, kurja ocesa, deformacije prstov, otisanci, ploske noge, ki delajo težave tolikim ljudem, vse to bi lahko preprečili, če bi posvetili obutvi večjo pozornost. Razen teh značilnih obolenj nog pa povzroči tesna in neudobna obutev tudi hud glavobol, bolečine v hrbtu in vrtoglavico. Motnje lahko nastanejo tudi v prebavi.

Zato moramo higieni nog in pravilni izbiri obutve posvetiti največjo pozornost. Pri tem se držimo nekaterih temeljnih pravil. Predvsem moramo vedeti, da so za sedanje rabe najboljše usnjeni čevlji z usnjenimi podplatmi in srednjevisoko peto. V takšnih čevljih ima noga najboljšo oporo in v njih se najmanj utruja. Usnje mora biti dovolj elastično, da se nogi v čevlju ni treba krčiti. Skoz mikroskopsko majhne luknjice v usnju lahko zrak pride do nog in skoznje znoj izpuhneva. Previsoke pete so škodljive. Nosimo jih lahko samo začasno in v izjemnih primerih, kajti telo se hitro utruja. Zenska v čevljih s pretirano visokimi petami ima med hojo ukrivljena ramena in hrbtenico, trebuh pa ji štrli naprej. Zaradi nepravilne drže telesa so hrbtenica in mišice okrog nje preveč obremenjene, živci na temenu prenapeti, žile v trebuhu pa stisnjene.

Najbolje je kupovati čevlje po obliki noge, nikakor pa ne po trenutnih zahtevah mode. Primerjati moramo oba čevlja, kajti nogi večinoma nista enako veliki. Seveda je treba kupiti čevlje, ki ustrezajo velikosti večje noge. Nikar ne kupujte trdih in neudobnih čevljev, misleč, da se bodo omehčali in razširili. Noga mora v čevlju ležati udobno, ne pa da je skrčena. Žulji, kurja ocesa in razne deformacije nog so posledica trdih in tesnih čevljev. Če vam noge otekajo, nikar ne kupujte čevljev zjutraj.

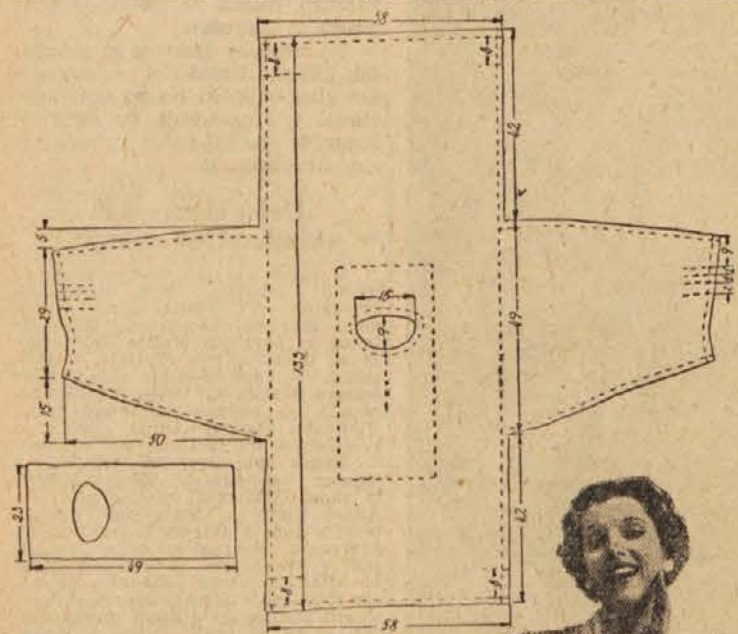
Če hočemo imeti noge zdrave, pa ne zadostuje paziti samo na pravilno izbiro čevljev. Važna je tudi higiena nog. Kakor vse druge dele telesa moramo tudi noge negovati. Po daljši

Dnevna obleka za mlade matere

stoji ali hoji, ko čutimo v nogah utrujenost, jih moramo umiti v mlačni vodi, v kateri raztopimo prgišče sode bikarbone in magnezijevega sulfata. Umivanje nog v topli in hladni vodi zelo dobro vpliva na krvni obtok.

Priporočljivo je hoditi tudi bos po peščenih obali, travnikih, livadah in celo po preprogi. Tako delujejo vse drobne mišice, ki kljub udobnosti obutve niso več tako elastične, ker jih premalo uporabljamo.

Prinašamo kroj za preprosto bluzo, ki jo bo lahko vsaka, če ima le nekoliko smisla za šivanje, sešila sama. Gotovo bluzo okrasimo s kravatno in zapestniki lahko jo pod vratom zapnemo sponko, ali pa menjamo samo barvo zapestnikov in šala okrog vratu

Kaj zahteva zidarski poklic?

Zidarski poklic zahteva močno in zdravo konstitucijo, odpornost proti vremenskim neprivikam, zdrava pljuča, odporno kožo, zdrave noge brez ploskih stopal in krčnih žil, normalen vid in sluh, urne spretnosti, dober delovni tempo, brez omotice. Izključujoči za ta poklic sta epilepsija in tuberkuloza.

Duševne lastnosti in sposobnosti

Zidarski vajenec naj bi imel: praktično usmerjeno inteligentnost, dobro presojo veličin, ploskovno in prostorno predstavljivi-

ma doraščajoči otrok mnogo želja. Iz materialnih in vzgojnih razlogov mnogih otrokovih želja ne moremo izpolniti ali pa ne bi bilo koristno, da jih izpolnimo. Nastane vprašanje, kako otroku odkloniti njegove želje, ne da bi pri tem prišli do konflikta z njegovim zadržanjem in da ne bi izgubili njegove naklonjenosti. Da se izognemo takim težavam, skušamo otrokove želje konstruktivno preusmeriti. To lahko naredimo na več različnih načinov. Vedno izberemo najprimernejšega za določeno situacijo. Ogledimo si vsaj en značilen primer.

Majhna, tri leta stara punčka je imela zelo rada sladkor. To poželjenje se je pri njej razvilo

pod vplivom nekega sorodnika, ni pa bilo všeč njeni materi. Punčka je imela zelo lepe zobe, ki si jih je čistila vsako jutro in vsak večer. Mati je uporabila punčkin ponos na lepe zobe kot sredstvo za kontrolo njene želje po sladkorju. Sedaj v starosti štirih let poje punčka redko kdaj kakšen kosček sladkorja, čeprav vidi, da ga drugi jedo. Če ji kdo ponudi sladkor, odgovori: »Rada imam sladkor, toda za zobe majhnih deklic ni dober. Ko bom velika, ga bom lahko veliko pojedla.«

Primer nam kaže, kako je mogoče na vzgojen način preusmeriti otrokove škodljive želje. Kakor vidimo, lahko izvedemo to najuspešneje tako, da skušamo preusmeriti otrokove želje z ne-

kim drugim motivom (v tem primeru je to punčkin ponos na lepe zobe) ali interesom, ki je prav tako v otroku. Pogosto moramo šele razviti tak motiv ali interes in ga dvigniti nad škodljive otrokove želje. Seveda morajo biti tak motiv primeren otrokovi razvojni stopnji, ker bi sicer ne mogel vplivati na preusmeritev otrokovih škodljivih želja. Ako nam to prikratk ne uspe, še ne smemo obupati, uspeh bo gotovo viden, če smo na pravi poti, po daljšem, potrpežljivem prizadevanju.

Ivan Toličič

Košarica, kot jo prikazuje naša slika je izdelana iz lepih pobarvanih letov, med katere napnemo pleteno mrežo, ali pa kakšno pisano blago. Če hočemo, jo lahko postavimo v postavitno in v kot, lahko pa stoji odprta in imamo v njej stalno zložene knjige ali kakšne druge drobnarije.

Zastrupitev s hrano

S hrano se mnogokrat zastrupimo, četudi jo gospodinje higienično pripravljajo. Vzroki hujših ali lažjih zastrupljenj s hrano so lahko različni in je težko vse naštet. Niso redki primeri zastrupljenja z gobami, ki nimajo zveze s higieno v gospodinjstvu, temveč so posledica brezvestnosti ali neznanja tistih, ki prodajajo strupene gobe, oziroma neznanja kupcev. Največ zastrupljenj je za zaradi nečistih, postanih, pokvarjenih ali okuženih živil. Zato naj vsaka gospodinja pazi predvsem na to, da bodo živila čista, sveža, pokrita in na hladnem kraju.

Živila, v katerih se razvijajo za zdravje nevarni bacili, so predvsem meso in izdelki iz mesa, ribe, mleko in mlečni izdelki. Vendar to ne pomeni, da se ostala živila ne morejo pokvariti. Če hrana ni presna, čista in dobro pokrita, je že nevarna za zdravje.

Omenili bomo nekaj najosnovnejših napak pri pripravljanju hrane. Predvsem so najpogostejša zastrupljenja s konzervirano hrano. Največkrat s takšno, v kateri ni dovolj kisline. Konzervirano sadje, paradižnik in vložena zelenjava so manj nevarni, ker kislina preprečuje razmnoževanje bakterij. Zato je treba biti pri konzervah posebno previden, ne glede na to, če so kupljene ali doma pripravljene. Nikdar ne smemo uporabiti konzerve, če je napihnjena, če je živilo spremenilo barvo, če je sok moten ali vonj sumljiv. Konzervo, za katero nismo povsem gotovi, da je dobra, je bolje zavreči, kakor tvegati zastrupljenje.

Bacili se najbolj razmnožujejo pri temperaturi človeškega telesa. Zaradi tega moramo živila vedno pokriti in jih hraniti na hladnem kraju, vendar tako, da pride do njih svež zrak. Tudi druga hrana je lahko nevarna, če je ne hranimo v hladilniku ali na hladnem kraju. Vedeti moramo, da je, čeprav kuhana, lahko prav tako nevarna kakor presna. Zaradi tega je bolje, če meso pred uporabo ponovno skuhamo ali prepečemo. Nekele gospodinje ssekljajo preostalo meso za naslednji dan, čeprav je mnogo boljše pustiti ga v celim kosu, ker je tako manjša površina izpostavljena delovanju bakterij. Preostalo meso, tudi če ga imamo v hladilniku, ni treba uporabljati dalj kakor 48 ur potem, ko je bilo kuhano.

Pred uporabo je treba vsako živilo dobro oprati, ker so sadije in povrtnina lahko okuženi z vodo, s katero so jih zalivali, ali z gnojilom, oziroma sredstvi, s katerimi so škropili rastline, da bi uničili škodljivi

mrčes. V zeljnatih in drugih glavah povrtnine so prav tako mnoge strupene snovi. Oprezni moramo biti tudi pri nakupu živil, ki leže nepokrita na prodajalnih mizah, posebno v nečistih prodajalnah.

Posebno nevarna za zdravje so nečista živila. Večkrat so gospodinje krive, da imajo člani njihovih gospodinjstev črevesne bolezni, ker ne pazijo dovolj na čistoto svojih rok in posode, v kateri hrano pripravljajo, ali ker dopuščajo, da se na jed vsejajo muhe, da pridejo do nje ščurki ali celo miši.

Tudi neprimerna posoda za kuhanje lahko povzroči zastrupljenje. Zi-

vil nikdar ne smemo imeti v galvaniziranih železnih posodah, v svinečnih ali takšnih, kjer emajl odpada. To velja zlasti za živila, ki vsebujejo dovolj kisline.

Če se bodo gospodinje ravnale po teh osnovnih pravilih higiene pri pripravljanju hrane, bodo zmanjšale nevarnost zastrupljenja na najmanjšo možno mero.

OKUSNO OBLOŽEN KRUHEK

Za okusno in nasitljivo malico pripravimo mrazlo jed iz polovice srednjevelike čebule, dveh strokov česna in ene srednjevelike kisle kumarice. Čebulo, česen in kumarico drobno sesekljamo. Nato dodamo žlico gorčice, žlico naribanega česna in vse skupaj vmešamo z dvema žlicama stopljenega, nato pa ohlajene masti. Nazadnje dodamo še dve na drobno zrezani trdo kuhani jajci. Jed osolimo, popopramo, še enkrat dobro premešamo in pustimo stati na hladnem. Nato z jedjo premažemo režnje kruha.

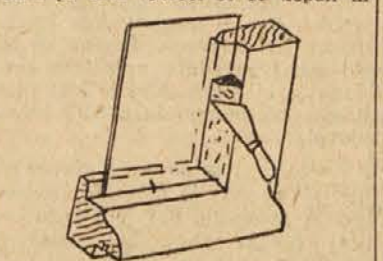
KAKO POPRAVIMO OKNA IN VRATA

Zadnjič smo govorili o najnujnejšem orodju za vsako gospodinjstvo in kako ga uporabljamo.

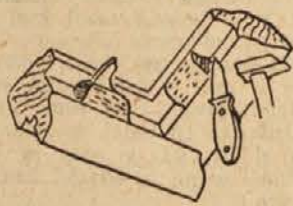
Ali se morda vrata in okna težko zapirajo? Namazite robove s kredo in poskusite ponovno jih zapreti ali odpreti. Na mestih, kjer se rob drgne, se bo kredo zbrisala. Zato naznačeno mesto ostrgajte in kmalu boste okna ali vrata lahko brez posebnega truda zapirali in odpirali.

Morda so se vrata ali okna poslabšala. Snemite jih, pri vratih si boste lahko pomagali s preprostim vzvodom, ki ga podložite pod vrata. Na tečajje pa nataknete pristan, ki ga izrežete iz starega usnja. Če ne zadoštuje ena debelina, naložite dve ali še več. Ob tej priložnosti pa ne po-

»Zvenek« je zažvenketalo in s snegom pomešani drobci stekla so se vsuli po tleh. Otroci so se kepali in

kepa je zgrešila pravi cilj. Ni prijetno, če vam v tem letnem času prihaja preveč hladnega zraka v stanovanje. Če ni v bližini steklarja, nikar ne obupajte! Vzemite nož in ključ in izsekajte okrog okenskih žip kit, kot kaže slika. Izmerite velikost šipe, ki mora biti nekoliko večja kot so mere napuščja pri okvirju, da se šipa lepo vliže. Stopite v trgovino s steklom, kjer vam bodo odrezali šipo natančno po meri. Kupite malo kita in nekaj jeklenih zagrad, ki jih zabijete ob šipi v les tako, da ključivo drsi ob šipi, ker le tako preprečite, da z nekoliko napaknim udarcem ne ubijete šipe. Nato šipo še zakitajte, kot kaže druga slika in popravilo je končano.

zabite namazati tečajje, da ne bodo vrata, ki jih bomo odpirali ali zapirali, škripala.

Obrezovanje sadnega drevja

Obrezovanje je najbolj delikatno opravilo v sadovnjaku. Le-tega moramo opraviti takoj, ko popusti mraz. S tem posegom v naravno rast drevesa skušamo po različnih vmesnih učinkih usmerjati sadno drevo k stalni in obilni rodnosti. Glede na to je silno važno, da obdržimo pravilno razmerje med rodnostjo in rastjo, oziroma da v primeru prevladovanja enega nad drugim, to razmerje vzpostavimo. Ako smo n. pr. na sadnem drevesu močno prirezali listne poganjke, ki sicer proizvajajo hrano smo lahko opazili, da se iz spodnjih oči niso razvili cvetovi, temveč samo listni poganjki. Pro-

izvedena hrana se troši za tvorbo novih listnih poganjkov, kar gre sicer v dobro rastlini, ne pa nam, sicer v dobro rastlini, ne pa nam, ker ne dobimo nobenega sadu. Obratni učinek dosežemo, ako z neznatnim obrezovanjem drevo usmerjamo k številni tvorbi rodovitnih poganjkov, ki so močno oslabilo za več let. Na to razmerje seveda vpliva razen obrezovanja še podnebje, podlaga, gnojjenje in škodljivci.

Za obrezovanje ni mogoče dati splošne sheme. Poleg pravih in navedenih činiteljev je najpomembnejše vedeti, da voditeljevo (glavni poganjki) glavni vej po svoji naravi služijo rasti in širjenju krošnje. Te imajo močno razvite vrhne popke iz katerih se razvijajo listnati poganjki, ki niso razvili postranskih popkov, nizejšnjih oči, ki jih razvijajo v se v teku nekaj let razvijajo veje s cvetnimi popki, če seveda že omenjeno razmerje med rodinimi in nerodnimi (listnatimi) poganjki ni porušeno. Zato v primeru prevelike rodnosti prirežemo iz spodnjih oči čim več listnih poganjkov. Kratke veje s plodnim lesom ne prirežemo ampak samo razredimo.

Nekoliko težavneje spravimo v sklad bujno rast z rodovitnostjo. V tem primeru, ki je zelo pogost, malo prirežemo glavne listne poganjke, da pospešimo razvoj rodni poganjkov iz nižje ležečih oči. Za hiter razvoj rodni poganjkov se zelo uspešno poslužujemo upogibanja mladik in narezovanja lesa nad specifičnimi oči. Popolnoma napačno pa je obrezovanje drevo močno obrezovali, ker se iz zgornj omenjenih vzrokov tako razbohoti, da več let ne rodi nič enega plodu. Iz teh nekaj vrstic vidimo, da sadno drevo lahko obrežemo vsako, ki opravlja delo premisljeno.

O. M.

Žrebanje srečk 51. kola Jugoslovanske loterije
bo 23. februarja 1954 v Brčkem.

Se nekaj srečk je na razpolago v prodajalnah

JUGOSLOVANSKE LOTERIJE

v Ljubljani: na Titovi cesti 1, na Trubarjevi cesti 76, v kiosku na Pogačarjevem trgu; v Mariboru: v Gosposki ul. 5, v Jurčičevi ulici 9; v Celju: v Stanetovi ulici 9; v Ptuj: v Lackovi ul. 12; v Murski Soboti: na Titovi c. 9; v Kranju: na Titovem trgu 22; v Radovljici: na Linhartovem trgu 8 in pri uličnih prodajalcih.

Pohitite z nakupom in izpolnite anketno polo!

Vsak naročnik »Ljudske pravice-Borbe« je zavarovan proti nezgodam. Koristnik zavarovanja pa je lahko le fizična oseba. Podjetja in ustanove, ki so naročeni na naš list in nam še niso sporočili imena osebe, ki jo pooblašča kot koristnika zavarovanja, naj to čimprej storijo. — Sporočijo nam lahko toliko imen, na kolikor izvodov so naročeni.

UPRAVA »LJUDSKE PRAVICE-BORBE«

Komisija za razpis mesta direktorja Tekstilne tovarne, Novo mesto, razpisuje

mesto direktorja

Tekstilne tovarne, Novo mesto.

Pogoj: tekstilni tehnik z 10-letno prakso, najmanj pa 5-letno prakso v volnarski stroki.

Prošnji je treba priložiti strokovni in osebni življenjepis, dokazila o šolski in strokovni izobrazbi in poteku dosedanje zaposlitve. Prošnjo je treba vložiti pri tajništvu OLO Novo mesto do 15. marca 1954. — Ostalo po dogovoru.

Komisija za razpis mesta direktorja Rudnikov kremenčevega peska »Kremen«, Novo mesto, razpisuje

mesto direktorja

Rudnikov kremenčevega peska »Kremen«, Novo mesto (eksploatacija in separacija).

Pogoj: rudarski inženir s prakso ali rudarski tehnik z najmanj 5-letno prakso.

Prošnji je treba priložiti strokovni in osebni življenjepis, dokazila o šolski in strokovni izobrazbi in poteku dosedanje zaposlitve. Prošnjo je treba vložiti pri tajništvu OLO Novo mesto do 15. marca 1954. — Ostalo po dogovoru.

JUGOTURBINA TVORNICA PARNIH TURBINA I STROJEVA
(prej »Edvard Kardelj«) — KARLOVAC

i š č e

visokokvalificirane strugarje,
visokokvalificirane delavce za fino obdelavo,
visokokvalificirane rezkalce (frezerje),
visokokvalificirane brusače,
visokokvalificirane ključavničarje-specialiste
za vzdrževanje strojev,
visokokvalificirane samostojne monterje
za montažo turbin.

Na razpolago so eno-, dvo- in trisobna komfortna stanovanja in samske sobe na zdravem kraju, prikladnem za otroke. Delavce in uslužbenke, ki stanujejo v Zagrebu, prevažajo vsak dan hitri in udobni tovarniški avtobusi (letalski sedeži, radio, grelne naprave) 57 km po asfaltirani cesti.

295

PODJETJE ZA PROMET S KOŽAMI, STROJILI IN VOLNO
IZVOZ—UVOZ

LJUBLJANA — KIDRIČEVA ULICA ŠTEV. 3

UVAŽA

pod najugodnejšimi pogoji surove kože in strojilna sredstva.

IZVAŽA

usnje, strojila, lubje, ježice, ruj in odpadke od kož in usnja. — Zahtevajte naše ponudbe!

JUGOTURBINA TVORNICA PARNIH TURBINA I STROJEVA
(prej »Edvard Kardelj«) — KARLOVAC

i š č e

inženirje in tehnike

konstruktorje orodja s prakso v delavnicah,
za konstruiranje turbin,
za konstruiranje črpalk.

Na razpolago so eno-, dvo- in trisobna komfortna stanovanja in samske sobe na zdravem kraju, prikladnem za otroke. Delavce in uslužbenke, ki stanujejo v Zagrebu, prevažajo vsak dan hitri in udobni tovarniški avtobusi (letalski sedeži, radio, grelne naprave) 57 km po asfaltirani cesti.

294

Sprejmemo

za takojšen nastop službe

DVA TKALSKA MOJSTRA

z večletno prakso na bomb. revolver statvah.

Plača po tarifnem pravilniku oziroma po dogovoru.

Pismene ponudbe pošljite na:

RUŠKA TEKSTILNA INDUSTRIJA — RUŠE

ZVEZNA
TRGOVINSKA ZBORNICA
obvešča vse livarne,

da bo v sredo, 24. februarja

LICITACIJA

za 2000 ton sivega
surovega železa,
nabavljenega iz uvoza.

Licitacija bo v prostorih de-
viznega obračunskega mesta
(Narodna banka) v Zagrebu,
Trg Jože Vlahovića 3. Začetek
ob 18. uri.

Pravico do udeležbe imajo
samo proizvajalci, se pravi
livarne in podjetja, ki imajo
v svojem sestavu livarne.

Udeleženci morajo imeti
pismeno pooblastilo podjetja,
katerega zastopajo.

909

KMETIJSKE ZADRUGE
IN VELETRGOVINE S SADJEM,
ZELENJAVO IN MLEC. IZDELKI!
Ponudite vse vrste kmetijskih
pridelkov, sadje, zelenjavo, mlečne
izdelke in jajca novo ustanov-
ljenemu trgovskemu podjetju

»VITAMINKA« — TRBOVLJE
Zanimamo se tudi za nakup gajbic
in zabojev za sadje. — Cenjenim
potrošnikom nudimo vedno sveže
blago in se priporočamo za obisk.

Uprava »Vitaminka«, Trbovlje I. — Opekarna 2

Ljudski odbor Mestne občine
Domžale
razpisuje

mesto tajnika

LOMO Domžale v zvanju referen-
ta s popolno sred. šolo in oprav-
ljenim strokovnim izpitom ter z
najmanj triletno upravno prakso.
Nastop službe takoj oziroma po
dogovoru. Plača po uredbi. Kolko-
vane prošnje z življenjepisom, z
navedbo vseh dosedanjih zaposlit-
ev in z vsemi dokumenti vložite
pri tajništvu Ljudskega odbora
mestne občine Domžale.

LJUDSKI ODBOR OKRAJA
MAGLJAJ

potrebuje naslednje uslužbenke:

3 ekonomiste

(finančni inšpektor),
(tržni inšpektor),
(za delo v gospodarsko-
komercialnem oddelku).

2 pravnika

Plača po uredbi.
Ponudbe pošljite tajništvu Ljud-
skega odbora Maglaj.

911

»SLOBODAN MINIC«

INDUSTRIJA
GRADBENEGA MATERIALA
Arandjelovac-Selo Banja

razpisuje**NATEČAJ**

za šefa računovodstva

V poštev prihajajo osebe s
srednjo ekonomsko šolo in
več kot petletno prakso na
položaju šefa računovodstva,
ki poznajo industrijsko knji-
govodstvo.

Plača po tarifnem pravilniku.
Ponudbe pošljite na gornji
naslov do 1. marca 1954.

889

Skobelni stroj (šeping)

z gibom pehala 600—800 mm

kupi »MAGNOHROM« — Rankovičevo.

Kupne pogoje sporočite na zgornji naslov, telefon 17 in 89.

909

KUPIMO

DVE HIDRAVLICNI STISKALNICI 50 do 80-tonski

PRODAMO

HIDRAVLICNO STISKALNICO 700 ton (SIEMPELKAMPF)
IN MOSTNO TEHTNICO 15 ton

Vse potrebne informacije:

»DONIT« — TOVARNA TESNIL — MEDVODE

Komisija za razpis mesta direktorja Splošnega grad-
benega podjetja »Pionir«, Novo mesto, razpisuje

mesto direktorja

Splošnega gradbenega podjetja »Pionir«, Novo mesto.

Pogoj: gradbeni inženir z najmanj 10-letno prakso in
položnim državnim strokovnim izpitom.

Prošnji je treba priložiti strokovni in osebni življenje-
pis, dokazila o šolski in strokovni izobrazbi in poteku do-
sedanje zaposlitve. Prošnjo je treba vložiti pri tajništvu
OLO Novo mesto do 15. marca 1954.

Družinsko stanovanje zagotovljeno. Ostalo po dogovoru.

**SPOMLADANSKI
ZAGREBŠKI VELESEJEM**

od 5. do 14. marca 1954

RAZSTAVLJALCI!

Uprava velesejma je opravila vse priprave in pavi-
ljoni so vam na razpolago. Pohitite s pošiljanjem
blaga in postavljanjem stojnic! BLAGO MORA BITI
ARANŽIRANO DO 3. MARCA. Ne odlašajte do zad-
njega trenutka, ker bo to podražilo vaše razstavne
stroške!

VSE PROMETNE OLAJSAVE SO ODOBRENE.

Izkoristite reklamne površine ZV za propagando vaših
proizvodov!**RAZSTAVLJALCI! OBISKOVALCI!**

Spomladanski zagrebški velesejem, ki bo od 5. do
14. marca, bo dogodek, ki bo vas vse zanimal.

JUGOTURBINA TVORNICA PARNIH TURBINA I STROJEVA
(prej »Edvard Kardelj«) — KARLOVAC

i š č e

inženirje, tehnike in visokokvalificirane delavces prakso v delavnicah in znanjem, potrebnim za tehnično
pripravo dela.**inženirje in tehnike za obrat.**

Na razpolago so eno-, dvo- in trisobna komfortna stanovanja in samske sobe
na zdravem kraju, prikladnem za otroke. Delavce in uslužbenke, ki stanujejo
v Zagrebu, prevažajo vsak dan hitri in udobni tovarniški avtobusi (letalski
sedeži, radio, grelne naprave) 57 km po asfaltirani cesti.

292

POZOR!**POZOR!****Podjetje „Kamnik“ v Kamniku**

OBVEŠČA VSE SVOJE CENJENE ODJEMALCE EKSPLOZIVNEGA MATERIALA
(SMODNIKA, EKSPLOZIVA, VZIGALNE VRVICE),
DA BO

SKLEPALO POGODBE

ZA DRUGO POLLETJE 1954. LETA
ŽE V ČASU OD 1. DO 14. MARCA 1954 (DNEVNO OD 8. DO 15. URE)

Pogodbe bomo sklepali tudi pismeno — Interesente naprošamo, da
prinesejo (dostavijo): točno specifikacijo za zahtevani material, mesečne
potrebe od julija do decembra 1954. leta, podatke o plačniku, naziv
namembne postaje in odobrenje pristojnega organa oblasti za uporabo
(nakup) eksplozivnega materiala

507

Lani 426 milijonov za kmetijstvo v celjskem okraju

6454 din na enega kmečkega prebivalca — 209 milijonov dinarjev samo za hmeljarstvo — Veliko zanimanje za novo uredbo o kmetijskih zadrukah — Nekateri zadrage premalo skrbje za dvig kmetijske proizvodnje

Nekateri zelo radi posplošujejo objektivno dejstvo, da dosegajo v naše gospodarstvo nismo vložili dovolj sredstev za razvoj kmetijske proizvodnje. Tudi v celjskem okraju kmetijstvo meni, da je le-ta dobila premalo investicij, ker jih pa ni dobila toliko, kolikor jih potrebuje spričo stvarnih potreb. V primerjavi z nekaterimi sosednjimi okraji in okraji v ostalih ljudskih republikah je pa celjski okraj prejel lani neprimerno več. Skupno je bilo investiranih v kmetijstvo 426 milijonov dinarjev, kar znaša v okraju na enega prebivalca 6454 dinarjev.

IZDATNA POMOC HMEJARSTVU

Samo za razvoj hmeljarstva v Savinjski dolini je bilo porabljenih 209 milijonov dinarjev. Zgradili so več novih sušilnic za hmelj, nekatere druge objekte in kupili več modernih strojev za obdelavo hmelja. Letos namenjajo kupiti več domačih škropljiv, ki bodo izdelane izključno samo za škropljenje hmeljskih nasadov. Če bo v bodoče na razpolago denar, bodo zgradili impregnacijo za hmeljevke; njih odpornost bi z impregniranjem zelo povečali.

V OKRAJU JE ŽE 164 TRAKTORJEV

Kmetijske zadrage so se lani zelo okrepile z nakupom novih obdelovalnih strojev. V okraju je že 164 traktorjev. Lani so kupili več težkih traktorjev in nad 20 univerzalnih »Unimog« traktor-

V 72 ZADRUGAH JE BILO LANI 4 MILIJONE PRIMANJKLJAJA

Število kmetijskih zadrug se je v letu 1953 povečalo od 56 na 72 zadrug. Smotnost gospodarjenja je nedvomno večja, čeprav se s tem ne moremo biti zadovoljni. V 72 zadrugah je bilo lani 4 milijone dinarjev primanjkljaja, medtem ko je bilo 1952. leta v 56 zadrugah 7 milijonov in primanjkljajo. Nekateri kmetijske zadrage so preveč pospe-

Kako je hotel privatni obrtnik Anton Šumečnik oškodovati družbo

Na pobudo Mestnega ljudskega odbora Celje je bilo pregledano poslovanje privatnega obrtnika Antona Šumečnika. Le-ta je zaposloval od 60 do 90 delavcev ter je imel skrajno malomarno knjigovodsko evidenco in je oškodoval družbo za čez 4.000.000 din na dohodnini in prometnem davku. Ima tudi utajene račune, ki niso nikjer vpisani, v znesku od 450 do 540 tisoč dinarjev. Razen tega računov, ki jih je Šumečnik izstavil in jih ni vključil, ima tudi več ponarejenih računov, ki jih je izstavil na željo podjetij, da bi jih ta vključila v breme režije in prikazala manjši dohodek ter se tako odtegnila plačilu akumulacije. Tako je n. pr. »Gradbeniku« iz Solitana izstavil takšen račun v vrednosti čez 1.500.000 din ter je samo tako oškodoval našo skupnost za čez 600.000 din. Takih primerov je veliko.

OBRTNIKI SLOVENIJE — V »AKCIJO ZOPER NOV OBRTNI ZAKON, tako piše Šumečnik njegov poslovni tovarš Alojz Pirnat iz Beograda. Poudarja, naj se borijo »velike proti omejevanju delovne sile, saj so obrtni zbornice pri celi stvari v celoti pasivne. Torej zato, ker je v naši družbeni skupnosti opravljen več ko 30 milijonov prometa, naj gre še v politično akcijo v »duhu navodil, ki jih je dobila (najbrž od Pirnata) zoper naše regresivne zakone. Pirnat ga tolaži v pisnu, naj se nikar ne boji naših zakonov, saj se »tresejo gore, rodila se bo miša«. Pirnat je zaposlen v nekem izvoznem podjetju in je opravljal obilo »sklepa« za gospodarstva. Tako ponuja kar 4 tovrstne avtomobile za nakup. V imevanekega Spasojevića prodaja na račun Šumečnika Opel-Blitz tovornjaki avtomobil in osebnih Lanci. Pirnat je organiziral zanj tudi dve delavnici, in sicer v Zagrebu in Beogradu. Vendar poslovanje ni mogel pričeti zaradi »nesigurne perspektive privatnih obrtnikov«. Enaka za deva je z nakupovanjem strojev. Kup čije z avtomobilu so kar dobro cvele.

Sovražna propaganda ob volitvah

Viktor Brez je velik kmet v ptujem okraju. Ima več ko 26 ha zemlje in je velik sovražnik naše sedanje družbene in državne ureditve. To je pokazal tudi na dan volitev v zvezno in republiko ljudsko skupščino. V noči od 21. na 22. november 1953 je v okolici Tivolca razprostil okrog 70 letakov z raznimi sovražnimi gesli in grožnjami volivcem, ki bi se hotel udeležiti volitev. Te letake je napisal s pomočjo svoje žene in hčerke Angelo Pinaričeve. Viktor Brez se je na glavni obravnavi zagovarjal, da je letake razprostil zato, ker ni soglasen s kandidati za zvezno in republiko ljudsko skupščino. Ker na letaki niso bili napisani proti kandidatom, temveč proti naši državni ureditvi in državnim voditeljem, mu sodišče ni verjelo in je bil obsojen na 2 leti in 6 mesecev strogega zapora, njegova žena na 1 leto strogega zapora, hčerka pa na 5 mesecev zapora, pogojno za 2 leti.

Ptuj

ševale delo lesnih odsekov, zamenjajo pa kmetijsko proizvodnjo. Na področju okraja veliko zadrug trguje z lesom in si pri tem ustvarja velike dobičke. Zaradi zlorab je bilo lani nekaterim zadrugam zabranjeno kupovati les. Letno smejo na področju okraja posekati le 42.000 m³ lesa, predelovalna zmogljivost lesnih obratov in raznih zadrugnih žag pa znaša 72.000 m³. Torej se ni čuditi, če so si člani upravnega odbora KZ Skomerje ob koncu leta razdelili 400.000 dinarjev nagrad. Nagradjena sta bila celo dva člana upravnega odbora, ki vse leto niti enkrat nista prišla na sejo odbora.

LJUDSKA PROSVETA OB 20-LETNICI LJUDSKE PRAVICE

Že v aprilu bo v ljubljanskem okraju šest večjih prireditvev — Po vseh občinah bodo občinski dnevi, priredili pa bodo tudi razstavo »Prekmurje v sliki«

Ljudskoprosvetni skupščini sloboškega in ljubljanskega okraja sta se odločili, da osredotočita letošnje delo društev predvsem na pripravo za proslavo 20-letnice Ljudske pravice. V ljubljanskem okraju bo že aprila šest večjih prireditvev, na katerih so sklenili nastopiti vsa društva, vsako v središču svojega okoliša (v Ljutomeru, Ivanjkevi, Vidmu, Križevcih, Radenci in Radgoni). V počastitev 60-letnice ljubljanskega KUD »Ivan Kavčič« bodo priredili maja v Ljutomeru kulturni teden. V tem tednu bodo nastopile poleg domačinov tudi najboljše skupine z omenjenih sektorskih prireditvev in godbe. Nastopila bosta tudi množična pevka zbora: pionirski in zbor odraslih.

V Prekmurju bodo najprej občinski dnevi, ki postajajo tam že tradicija. V zvezi z 20-letnico Ljudske pravice bodo priredili

Pred 8. marcem — mednarodnim dnevom žensk

Za proslavo osmega marca, mednarodnega dne žena, se na Gorškem že nekaj časa marljivo pripravljajo. V vseh občinah bodo priredili svečane proslave s kulturnim sporedom. Na pobudo žena jih bodo imeli tudi v nekaterih večjih vaseh in podjetjih. Skoraj povsod bodo ob tej priliki obdarovali matere in žene padlih borcev in druge žene, potrebne pomoči.

Kulturno življenje na Kočevskem

Igralske skupine na podeželju na Kočevskem so letošnjo zimo izkoristile za številne igralske nastope doma in na gostovanjih. Lahko rečemo, da je kulturno življenje živahno kot malokdaj. Tudi igralske skupine v manjših krajih kot so na primer Karlovec, Dvorska vas, Mali log, Sušje in drugod so igrale na odrih zadrugnih in gasilskih domov dobra dela. Želimo samo to, da ne bi dejavnost igralskih skupin na spomlad pojenjala.

Ob koncu tekmovanja bodo priredili pevski dan

Konec minulega tedna so se sestali na Jesenicah pevovodje radovljanskega okraja. Pogovorili so se glede tekmovanja, ki ga je razpisal Okrajni sindikalni svet na Jesenicah. Vključili so se v tekmovanje in sprejeli tekmovalne točke, ki bodo delovanje posameznih zborov izredno razširile. Konec tekmovanja bodo tekmovalci organizirali okrajni pevski dan; verjetno bo to konec maja na Jesenicah. Na njem bodo nastopili združeni moški in združeni mešani zbori. Njihov nastop bo ocenjevala posebna komisija. Najboljši zbori bodo nagrajeni.

Jože Rus kandidira v Beltincih PONOVNE VOLITVE V 81. VOLILNI ENOTI BODO 14. MARCA

To je bila želja približno 200 volivcev, ki so se zbrali minuli torek iz Beltincev in sosednje vasi Lipe. Zbranim je govoril tovarš Rogl, ki jim je ponovno prikazal, zakaj so volitve in zakaj je izgubil tovarš Alojz Benko mandat.

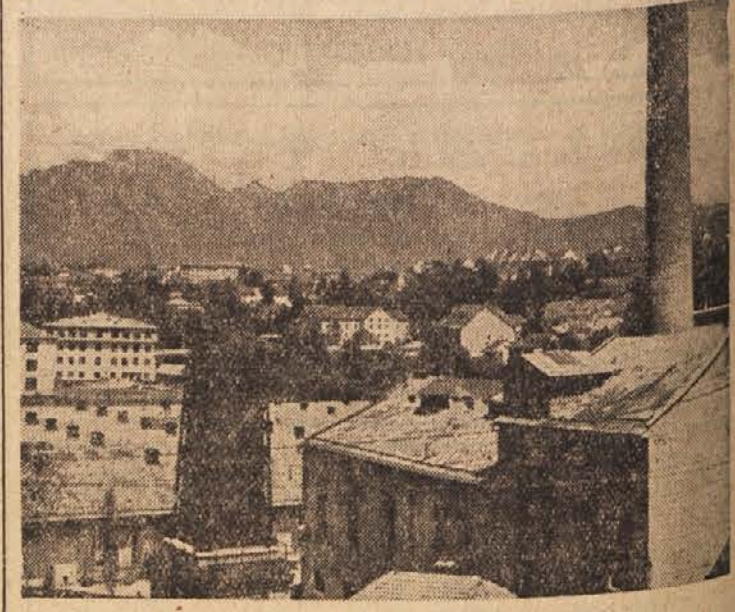
Govoru je sledil živahen razgovor, kjer je sodelovalo več ljudi. Volivci so sklenili, da naj bo njihov kandidat na volitvah 14. marca Jože Rus.

To pot so volivci izrazili tudi svoje probleme in želje med njimi: gradnjo Gasilskega doma v Beltincih, dodelitev lovišča lovski družini, uvedba živinskih sejmov, ki so na takem močnem gospodarskem sektorju zelo nujno potrebi.

Seji okrajnega in občinskega odbora v Kranju

Odborniki iz Tržiča so zagovarjali monopolistične težnje triglavske trgovske mreže

V Kranju je bila 11. skupna seja Okrajnega ljudskega odbora, na kateri sta oba zbora sprejela odlok o začasnih planskih instrumentih za prvo tromesečje in odlok o začasnem finansiranju proračuna za isto obdobje, kakor ga je predložil Gospodarski svet. V nadaljevanju je Okrajni ljudski odbor izdal tudi formalno od-

Kranj

sedal zbor proizvajalcev, ki je razpravljal o trgovski mreži tovarne čevljev Triglav, v kateri sodelujejo pod neenakopravnimi pogoji tudi ostala čevljarska podjetja in obrati. Ob tej točki dnevnega reda se je razvila ostra razprava; v njej so dokazali monopolističen značaj vodstva te trgovinske mreže in njene škodljivost za koristi okraja in potrošnika. V tej razpravi pa so nekateri člani zbora proizvajalcev pokazali popolno nerazumevanje do skupnih koristi okraja. To velja zlasti za članke iz Tržiča, ki so na tej seji zamenjali mesto odbornika z zagovornikom monopolističnih težnj tovarne Triglav. Po dolgotrajni razpravi je zbor proizvajalcev priporočil delavskemu svetu tovarne Triglav dve rešitvi, ki naj bi uredili neenakopraven odnos v triglavske trgovske mreže.

Na 19. redni seji LO mestne občine Kranj je bila ena glavnih točk dnevnega reda razprava o urbanistični zasnovi mesta Kranja in o zazidanih površinah na Zlatem polju in Strazišču. Z dolgotrajno temeljito razpravo o urbanističnem planu je kraj pripravljen dobil zasnovo za urejanje in nadaljnji razvoj mesta po načelih modernega urbanizma. Podatki in analize, sheme in načrti, opremljeni s tekstom, bodo v vpogled vsem prebivalcem Kranja, da bodo lahko dali svoje pripombe.

Za investicijski kredit bo zaprosila tudi Iskra. OLO ji je sklenil jamčiti pri Centralni banki v Beogradu za 270.500.000 din. Kredit potrebuje Iskra za povečanje strojnega parka, zlasti za nabavo nekaterih obdelovalnih strojev.

Takoj po zaključku 11. skupne seje je zasedal pod predsedstvom tovaršice Mire Svetine okrajni zbor. V smislu zakonskih določil je razrešil dva odbornika in razpisal za ti dve mesti nove volitve.

Za okrajnim zborom je za-

B R A L C I N A M P I S E J O

Kapela ali spomenik žrtvam fašizma v Brezah

Večino naših krajev že krasijo dostojni spomeniki žrtvam nasilja nemškega in italijanskega fašizma v minulih vojni. Vendar so še kraji, kjer se sicer lahko ponašajo z borbenimi tradicijami v NOB, a še niso postavili spomenikov, ki bi jih trajno spominjali na pomembne dogodke. Med te kraje sodi tudi hri-

Kdaj bodo začeli graditi postajno poslopje v Lipovcu?

O nameravani gradnji novega postajnega poslopja v Lipovcu pri Dolenji vasi je bilo lani dosti govora. Ker je bilo na tem kraju postajno poslopje med zadnjo vojno porušeno, so po osvoboditvi zgradili provizorično barako. Na ta baraka še sedaj stoji v kolikor zasluzi to ime zaradi razdejavanja, ki so ga povzročili breznačajneži in tatovi. Baraka — postajno poslopje je zelo slabo.

Letošnjo zimo je mnogo ljudi delavcev iz vasi Lipovec in Dolenja vas, ki se vozijo z vlakom v službo v Kočevje zmrzavalo v tej podrtiji. Z malo dobre volje prebivalcev tamkajšnjih vasi in pomoči železniške direkcije bi lahko kmalu zrastle novo postajno poslopje. To bo pa slednjim samo njim v korist.

O prodaji idrijskih čipk?

Idrijske čipkarice so v nedeljo na občnem zboru čipkarske zadruge razpravale pereča vprašanja. Najdlje so se zadržale pri prekupevalcih s čipkami, ki spravljajo v žep lepe dobičke. Čipke odkupuje od posameznikov čipkarska zadruga, ki jih preprodaja za drugim posrednikom, predvsem »Dome« v Ljubljani. Sele od tod gredo na svetovni trg. Kritizirale so tako trgovanje, saj so od vrednosti 17 milijonov, ki so jo ustvarile s čipkami, dobile le majhen del.

bovska vas Breze nad Laškim. Tod so že pričeli razpravljati o postavitvi spomenika. Na nedavnem sestanku množičnih organizacij je predsednik ZVPII ponovno predlagal, da bi v Brezah postavili spomenik padlim za svobodo. Ko so pričeli o tem podrobneje razpravljati, je prišla na dan kaj čudna zamisel o partizanskem spomeniku. Vsi prisotni, tudi člani ZK in zastopnik Okrajnega odbora SZDL za Celje-okolice, so se zadovoljili z zamisljo, da bi postavili spomenik — kapelo in bi vanjo vžidali le spominsko ploščo. Tak bi torej naj bil »spomenik« padlim, ki so žrtvovali dragoceno življenje za svetel ideal — novo socialistično stvarnost. Zamislite se, člani Zveze borcev in vsi, ki odločate o postavitvi spomenika padlim tovaršim v Brezah, da bi s tako oddolžitvijo — mističnim spomenikom, globoko žalili pridobitve naše revolucije.

F. K.

Zamude povzročajo nejevoljo

Vozni red popoldanskega delavskega vlaka Celje-Ponikva-Grobelno-Mestnica, Grobelno-Rogatec-Zabok vzbuja mnogo kritike in nejevolje ter bi bilo v splošno korist, da bi ga spremenili. Težave se začnejo že v Celju, kjer vlak že odpelje s 10 do 20 minutno zamudo. Celjska postaja le s težavo zagotavlja povečan blagovni promet, ki ga povzroča predvsem rudnik Velenje, pa tudi železarna Store in drugi. Tako le s težavo dobe prost izvozni tir za omejen vlak.

V Grobelnem morajo vsi potniki proti Mestnjam izstopiti; vlak odpelje ostale potnike do Ponikve, od tam se pa spet vrne v Grobelno, pobere čaka joče potnike, in jih odpelje do Mestnice. Od tu se pa spet vrne v Grobelno. Celjski zamudi se po navadi pridružuje tudi tista, ki nastane na vožnji iz Grobelnega do Ponikve. Tako nastane tudi po tri četrt ure zamude.

Vozni red tega delavskega vlaka je nujno sestaviti tako, da bo vsaj deloma ustrežal delavcem in uslužbevcem.

Prisrčeti